మనుష్యులకి దూరంగా

పోలవరపు వెంకటేశ్వర్లు

'లాన్లో' కుర్చీలు వేయించుకుని మిత్రులు కూర్చుని వున్నారు.

సిగరెట్లు గుప్పు గుప్పున పొగ వదులుతూ కాల్తున్నాయి.

మిత్రులమధ్య బాతాఖానీ జరుగుతోంది. రాజకీయాలు, ప్రాపర్టీ సేవింగ్సు సెక్సు, సినిమాలు. చర్చ చివరకి సినిమాల దాకా వచ్చి జోరుగా సాగుతోంది.

ఆ నలుగురూ ఆవూరి 'హైయరప్స్'లో ఒక గ్రూపు. దానికి నాయకుడు రాధాకృష్ణ, పేరు మోసిన లాయరు.

'అంబే' లో కొత్త సినిమా వచ్చింది. జనం విరగబడుతున్నారు. టికెట్సు దొరకటం లేదట.'

'అంత గొప్పగా వుందా ?'

'అని జనవాక్యం,'

'నేనూ చూసాను.' —మాధవరావు అన్నాడు.

'నీబండబెడ. మాకు తెలీకుండానే ఎప్పుడు చూసావోయి ?'

'అట్టాగా ఆమధ్య మద్రాసు వెళ్లినప్పుడు ఓ స్నేహితుడు బలవంతం చేస్తే తప్పలేదు'

'ఎట్లావుంది నీకు ?'

'ట్రెమెండస్. మాస్టర్ పీస్ అనుకో. ఒద్దనుకుంటూనే నాలుగుసార్లు ఏడ్చాను!'

రాధాకృష్ణ తప్ప మిగతావాళ్లు పకపకా నవ్వారు.

'ఏం ? మీకు నవ్వులాటగా వుందా ? కావాలంటే చూద్దాం పదండి. మీరూ ఏడవకపోతే నా చెవి కోసుకుంటాను.' మాధవరావు పౌరుషంగా అన్నాడు.

'మరి ఆలస్యం దేనికి ? ఫోనుచేసి 'బాక్సు' రిజర్వు చెయ్యనా ?' అని నారాయణ అన్నాడు. అతనికి ఓ సినిమా హాలు, మిగతా సినిమాహాల్సులో పరపతీ వున్నాయి, ఆ వూళ్లో.

'మరేంటి సందేహం ? రాధాకృష్ణా, వెళ్దామా ?'

'నేను రాను.' రాధాకృష్ణ తీవ్రంగా అన్నాడు.

'అదేంటి ?'

'నేను ఆ సినిమా చూడలేను.'

'అంతబోరా ? ఏడవాలిసొస్తుందని భయమా ?'

'ఊహూ, ఏడ్చిఏడ్చి భయంపోయి ఇప్పుడు నాలో విరక్తిమాత్రమే మిగిలింది.'

'ఏమిటి కథ ?'

'సొంతకథ కాదుకదా !'

'నవ్వకండి జంటిల్మెన్! ఇది సీరియస్ విషయం. ఈ సినిమా ట్రాజెడీ దీని వెనకాల ఇంతకంటె పెద్ద ట్రాజెడీ వుంది. ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగనూ నేనూ అందులో పాత్రనే.'

'మైగడ్! ఎప్పుడూ నవ్వుతూ తుళ్లిపడే నువ్వు ట్రాజెడీలో పాత్రవా ?'

'అవును. ఈ సినిమా తీసిన రామారావు నా మిత్రుడు హీరో సూరీ, హీరోయిన్ ఉష రామారావుని పాతాళానికి అణగద్రొక్కి, ఈనాడు ఎగురుతూ తళతళ లాడుతున్నతారలు. మంచినీ, మానవత్వాన్నీ కసికొద్దీ అణగద్రొక్కిన నరపిశాచాలు.'

'గుడ్‌హెవెన్స్. మనవాడు మూడ్సులో వడ్డాడు. డ్రింక్సు తెప్పించరా అది నారాయణా!' కాసేపటికి డ్రింక్సు వచ్చాయి. గ్లాసులు ఖాళీ అయేయి. విగరట ద్రావకం గొంతుల్లోకి దిగి నడుస్తూంది.

'ఊఁ, ఇప్పటికి సరయిన మూడ్‌లో వడ్డాయి బళ్లు, ఇక మొదలెట్టరా రాధాకృష్ణా.'

'స్నేహం అంటే ఏమిటి ?-' సీరియస్‌గా అన్నాడు రాధాకృష్ణ గ్లాసు క్రిందపెట్టి. రాధాకృష్ణ ప్రకృతి ముగ్గురూ తెల్లమొహాలు వేసారు.

'స్నేహాన్ని నిలువునా పాతిపెట్టడం కళ్లారా చూసి నిలబడగల దమ్ములు మీలో ఎవరికయినా వున్నాయా ? నిలబడలేకపోతే మీరు పిరికి సన్యాసులన్నమాటా. నిలబడి

ప్రతీంగల మొండివాళ్ళయితే మీ అంత శాత్రువులు వుండరన్నమాట. ఆ దృష్టితో నేనో రాక్షసుడిని.'

'అబ్బ! మమ్మల్ని తిట్టక కథలోకి రారా,'

'వస్తా - వస్తా.' రాధాకృష్ణ తూలు తున్న మాటల్ని తమాయించుకున్నాడు. ఆవేశాన్ని అణచుకుని చెప్పటం మొదలు పెట్టాడు. మిత్రులు చెవులొప్పగించి శ్రోత లయేరు.

'నేను బందరులో బి. ఏ అయాక 'లా' చదవటానికి నాగపూరు వెళ్ళాను.

నాగపూరులో ఆంధ్రావాళ్ళ కాలనీవుంది. దేశంగాని దేశంలో మనవాళ్ళమధ్య వుండా లన్న తాపత్రయం కొద్దీ ఆ పరిసరాల్లోనే రూముకోసం తెగతిరిగాను. అతికష్టంమీద రూము సంపాయించాను. సంపాయించట మంటే అదంతా ఒక చిత్రం.

ఆ పెద్ద మేడ ముందున్న 'ఔటు హౌస్'లో నాతో అప్పుడు మాట్లాడింది ఒక యువకుడు. నిక్కరుచారల డ్రాయరు మాత్రము ధరించి నాకు ప్రథమదర్శనం ప్రసాదించిన ఆ వ్యక్తి నా కష్టనష్టాలు అన్నీ సానుభూతితో విని వెంటనే ఆ గది లోనే నాకు ఇంతచోటు ఇచ్చాడు. ఆదరంగా మాట్లాడి నన్ను వశపరచుకున్న అతని పేరు సూర్యనారాయణా. వి. ప్రజలసౌకర్యం కోసం వి. ఎస్. సూరిగా పేరు కుదించు కున్నాడట. ఆ ప్రాంతానికే నామకం ఆ గదికి మార్చి ఒక సమస్య పరిష్కార మయినందుకు తృప్తిగా గాలి పీల్చుకున్నాను.

సూరి ఆ వూళ్ళో మెడిసన్ చదువు తున్నాడట. పుట్టినవూరు కృష్ణాజిల్లాలో ఏదో గ్రామం. నిండుగా ఆకర్షణీయంగా వున్నా అతని పొడుగు రమారమి ఆరడు గులు. ప్రాపు నలిగనిచ్చేవాడు కాదు. నీటుగా మల్లెపూవులా వుండేవాడు. ఎప్పుడూ స్నేహితుల్తో తిరుగుతూ వుండేవాడు. వచ్చిన ప్రతిసినిమా చూసేవాడు. ఉత్సా హంగా కబుర్లు చెప్పేవాడు. అతని సాహ చర్యంలో గంటలు నిముషాలవలె దొర్లి పోయేవి. అతనిచుట్టూ ఎప్పుడూ నలుగు రయిదుగురు స్నేహితులు వుండేవారు.

ఆ వీధి చివర్లోనే అయ్యరు హోటలు వుండేది. అందులో భోజనం, కాఫీలు టిఫిను దొరికేవి, స్నానపానాలు కొళాయి

మనుషులకి దూరంగా

దగ్గర జరిగేవి. మా కాలేజీలు కూడా అక్కడికి దగ్గరే అవటాన నేను అన్ని సౌకర్యాలతో ఆ వూళ్ళో స్థిరపడినట్లే లెక్క. ఆ సంగతే తెల్పుతూ ఇదుర్దా పడవద్దని మావూరు వుత్తరం కూడా రాసేసాను.

సూరి క్షణం తీరిక లేకుండా తిరుగుతూ వుండేవాడు అతనికి నాటకాలలో ప్రవేశం వుంది. ఎప్పుడూ రిహార్సల్సూ, ప్రదర్శనలూ అంటూ బిజీగా వుండేవాడు సూరి.

మేము అద్దెకున్న ఇంటాయనా ఆంధ్రుడే ఆయన్తో అప్పట్లో నేనెప్పుడూ మాట్లాడలేదు. ఆ అవసరం ఎప్పుడూ నాకు కలగలేదు. ఆయన రిటయిర్డు అయిన ఆర్మీ ఆఫీసరు. ఆ వూళ్ళో మేడ గట్టుకుని 'సెటిల'యాడట. బుంగ మీసాలు, దృఢమయిన శరీరం. పదిదాకా మేడమీద బట్టలు తీసేసి ఎండలో చలికాగే వాడు పైపు పీలుస్తూ. సాయంత్రాలు క్లబ్బుకి వెళ్ళేవాడు కారుమీద. అది ఓల్డుమోడలు కారు. చీకట్తో లేచి వెళ్ళి పది మైళ్ళదాకా ఆయన నడిచివస్తాడని సూరి అంటాడు. ఆయన ఇద్దరు కొడుకులూ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుని సెంట్రల్ గవర్న మెంటులో పెద్ద వుద్యోగాలు చేస్తున్నారట.

సూరి కలుపుగోలు మనిషి. ఆ ముసలాయన్ని రోడ్డుమీద ఎక్కడో కలిసి పలక రించేవాడు. కావాలని ఆయనతో కొంటె ఆటలు ఆడేవాడు.

'హలో మేజర్; హౌ ఈజ్ వెదర్?'

'హలో మై బాయ్! హౌ ఆర్ యూ? వెదర్ ఈజ్ ఫైన్ ఈజిన్టిట్?'

'యా హౌ ఈజ్ యువర్ హెల్త్ మేజర్? డూయింగ్ ఫైన్?'

'అయామ్ ఫైన్ థాంక్యూ 'థాంక్యూ' ఏటయ్యా కబుర్లు? మన ఆంధ్రాకి ఎప్పుడు వెళ్తున్నావు? హౌ ఈజ్ అవర్ మదర్ల్యాండు? అంతా ఫైన్‌గానే వుందా?'

'ఎస్. మేజర్ ఈసారి నేను వెళ్ళినప్పుడు మిమ్మల్ని తీసుకెళ్తాను. ఇద్దరం కడుపారా చూసివద్దాం, మన మదర్ల్యాండునీ...'

'థాంక్యూ.'

ఆయన వెళ్ళిపోయేక రూంలోకివచ్చి పొట్టపగిలేటట్టు నవ్వుకునేవాడు సూరి.

'చూసావా? చూసావా! ఆ ముసలాణ్ణి బుట్టలో పెడుతున్నాను' అంటూ వుషారుగా ఈలవేసేవాడు సూరి ధోరణికి నేను కంగారుపడేవాణ్ణి తెల్లమొహంవేసి.

'ఏమోయ్! ఏంటి అల్లా చూస్తావ్? ఇంకా నీ కొత్తదనం పోలేదా అసలు ఏంటి నీకథ?' అని నన్ను నిలవేసేవాడు... 'ఏంలేదు' అని నేను సిగ్గుపడేవాణ్ణి.

'రే! అరే! ఏంటా సిగ్గు? సిగ్గు ఆడదానికే అలంకారమోయ్' నీకూ నాకూ కాదు.' అని నవ్వేవాడు.

సూరి గమ్మత్తు మనిషి. చైతన్యం పరవళ్ళు తొక్కుతున్న యువతకి ప్రతినిధి సూరి.

'మిస్టర్, నువ్వు ఇలా అయితే లాభం లేదు. నలుగుర్లో కలిసిపోవాలి. సినిమాకి రమ్మంటే రావు, స్నేహితుల్ని సంపాదించు కోవాలి. మానర్స్ ఇంప్రూవు చేసుకో. ఎవరితో మాటాడకుండా కూర్చుంటే నలుగురూ ఏమనుకుంటారు? ఇప్పటికే మా వాళ్ళు నిన్ను ఏమనుకుంటున్నారో తెలుసా? ఎందుకులే. అన్నట్టు నువ్వు ఫ్రండ్షిప్ గురించి పుస్తకాలు చదివావా?' తల అడ్డంగా వూపాను.

'పోన్లే. నా దగ్గర వున్నాయి, చదువు.' అని తన దగ్గరున్న మూడు పుస్తకాలు తీసి ఇచ్చాడు. సూరి దగ్గర ఎన్నో పుస్తకా లుండేవి. అతని తలగడక్రిందా రకరకాల పుస్తకాలుండేవి. ఒకసారి అతను లేనప్పుడు తీసి చూసాను.

నా తల తిరిగిపోయింది. అన్నీ సెక్స్ పుస్తకాలు. ఆడపిల్లల్ని వశపర్చుకోవటం ఎలా? స్త్రీ సౌందర్యం, గ్లామర్, ప్లేబాయ్, ఇంగ్లీషూ, తెలుగూ, హిందీ

'వెరిగుడ్! దాన్లో చదుతున్నావన్నమాట. ముందు నే నిచ్చిన పుస్తకాలు చదువు. వీటి పని తర్వాత పట్టిద్దువుగాని ఏం? యంగ్‌మాన్!'

ఉలికిపడ్డాను.

సూరి నా వెనకాల నిలబడివున్నాడు. ఎప్పుడు పిల్లిలా వచ్చాడో మరి!

'ఎప్పుడొచ్చావు?'

'ఇప్పుడే లే. రిహార్సలు కాన్సిలయింది. ఆ హీరోయిన్ వేసే పిల్ల రాలేదు. మన ఆడపిల్లలు ఎదగాలోయ్! నాటకంలో వేషం వెయటానికి అంతా బిడియపడతా

లెందుకో? మన గర్ల్స్‌లో ఆ 'విద్యన్ను' వుంటే ఈ కిరాయి పెళ్లితో మాకు ఇన్ని బాధలు వుండేవా అని? నువ్వే చెప్పు.'

ఏం చెప్పను?

మూర్తి నాకంటె ఎన్నోరెట్లు ఎదిగిన మనిషి. అతన్తో నేను ఏ విషయంలోనూ సరిపోలను. మూర్తిది క్రిస్టిక్ పర్సనాలిటీ. అతన్నుంచి నేర్చుకోవటం తప్ప నేను అతనికి చెప్పగల వాడనా అని.

మూర్తి రాసిచ్చిన పుస్తకాలు క్షుణ్ణంగా చదివాను.

అవి నిజంగా గొప్ప పుస్తకాలు.

స్నేహితుల్ని సంపాదించుకోవటం ఎల్లా? స్నేహం నిల్పుకోవటం ఎల్లా? స్నేహం యొక్క గొప్పతనమేమిటి? చదువుతుంటే మనస్సు కొత్త వెలుగుల్ని చూస్తున్నట్లని పించింది.

మా కాలేజీ తెరిచారు.

నేను స్వతహాగా బిడియస్తుడిని గనక చివర బెంచిలో కూర్చునేవాడ్ని. నా ప్రక్కనే తెల్లబట్టలు వేసుకుని, సన్నగా క్రాపు దువ్వుకుని 'రాముడు బుద్ధిమంతుడు' వంటి ఒకబ్బాయి కూర్చునేవాడు. కుర్రవాడు అందగాడే గాని ఆ ముక్కే అతని అందాన్ని దెబ్బగొట్టింది. అతని కళ్ళు నిర్మలంగా చిపిపావ కళ్ళవలె వున్నాయి వాటిల్లో గొప్ప ఆకర్షణ వుంది. ఒకసారి క్లాసులో లెక్చరు జరుగుతూ వుంటే దీక్షగా ఏదో గిలుకుతున్నాడు 'రాముడు'.

ఉత్సుకత కొద్దీ తొంగి చూశాను.

తన నోటు పుస్తకంలో ఏదో గేయం గిలుకుతున్నాడు, రాముడు!

అదీ తెలుగులో!! ఈ దేశం కాని దేశంలో.

నా నరాల్ని పట్టి లాగినట్లయింది. గుండెలు వూగిసలాడాయి.

నన్ను గమనించి అతను నిర్మలంగా నవ్వాడు.

క్లాసు అయాక అతనే నన్ను పలకరించాడు.

'మీ పేరు?'

చెప్పాను.

కొండ ఎక్కినంతగా సంబరపడ్డాడతను.

తన గురించి చెప్పాడు.

అతని పేరు రామారావట, వూరు మా జిల్లాలోనే

మనుషులకి దూరంగా

'ఇన్నాళ్ళూ ఒంటరిగా వచ్చేశాను. వూరు గాని వూళ్ళో ఎట్లాగా అని కంగారుపడ్డాను. మీరు దొరికారు. ఎంతో సంతోషం అయింది. మనం మంచి స్నేహితులుగా వుందామా?' అన్నాడు.

సంతోషంగా తల వూపాను.

మేమిద్దరం మంచి స్నేహితులమయేము.

రామారావు బాగా డబ్బున్నవాడు. కాంటీనులో కాఫీకి వెళ్ళినప్పుడు నాకు అడ్డంపడి డబ్బులు నన్ను ఇవ్వనిచ్చేవాడు కాదు. 'మనిద్దరం మంచి స్నేహితులము. ఇటువంటి చిన్న విషయాలకి దెబ్బలాడటం ఏం బాగుంటుంది?' అనేవాడు.

రామారావుకి 'ఆ పిచ్చి' వుంది. నాకూ వుంది అది. అతని నోటుపుస్తకం నిండా గేయాలు రాసేడు. అవి చదివి నా కడుపు నిండినట్లయింది. వాట్నిండా మంచి 'భావుకత' వుంది.

'ఏమయినా పత్రికలకి పంపారా?'

'పంపాను.'

'అచ్చయ్యాయా?'

ఏదో పేజీలు తీసి కటింగ్సు చూపించాడు, రామారావు.

'నేను ఈ పిచ్చిలో పడి చదువు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నానని అనుమానపడి మా నాన్న నన్ను ఈ వూరు తీసుకొచ్చి ఇందులో చేర్పించాడు' అన్నాడు. అతని గదికి వెళ్ళాను.

రామారావు గది అందంగా విశాలంగా వుంది. మంచి అద్దె ఇచ్చి వుంటున్నాడట. డబ్బుకి లోటులేదు. గోడల్ని అందమయిన కేలండర్లు, వల్ల 'రోజ్వుడ్' టేబులు మీద మంచి గంధపు ఏనుగుల బొమ్మ. నీటుగా సర్దిన షెల్ఫునిండా కృష్ణశాస్త్రి, నారాయణరెడ్డి, బాపిరాజు పుస్తకాలు. శుభ్రంగా తుడిచిన అద్దం ముందు ఖరీదయిన టాయిలెట్ సామగ్రి.

అన్నిటికంటె నన్ను ఆకట్టుకున్నది అతని పుస్తకాలు. ఆ పుస్తకాలు చదువుతూ నన్ను నేనే మర్చిపోయేవాడ్ని. పుస్తకాల గురించి మాట్లాడుకుంటూ మేము మమ్మల్ని మర్చిపోయేవాళ్ళము.

పోనీ నువ్వుకూడా వచ్చి ఇక్కడే వుండరాదా?' అన్నాడు రామారావు, ఒకరోజున.

'వద్దులే. అక్కడ మరో మంచి స్నేహితుడితో వుంటున్నాను. మూర్తినారాయణని మనవాడే. మెడిసిన్ చదువుతున్నాడు.'

'అల్లానా. అతన్ని కలవాలయితే.' అన్నాడు రామారావు.

మూర్తిని పరిచయం చెయ్యాలని రామారావుని చాలాసార్లు మా రూముకి తీసుకెళ్ళాను. కాని అతను నాటకాల్లో పడి రూంలో వుంటం తగ్గించాడు. చివరికి ఒకనాడు మా అదృష్టం పండింది. మూర్తిని పట్టుకున్నాము.

మూర్తి ఉత్సాహంగా వున్నాడు.

'హలో మైబాయ్! ఎల్లా వున్నావు? అసలు 'రూం'కి వస్తున్నావా? అని. ఎవరయినా 'గర్ల్‌ఫ్రెండ్' గాని తగల్లేదు గదా!' అని కన్నుగొట్టాడు నాకు మూర్తి.

నేను సిగ్గుపడ్డాను.

మూర్తి అంతే. ముందరి కాళ్ళకి బంధం వేస్తాడు.

మూర్తికి రామారావుని పరిచయం చేసాను.

షేక్‌హాండిచ్చి 'హౌ హాపీ టూ మీట్ యూ' అన్నాడు మూర్తి.

కాసేపు కష్టసుఖాలు, సినిమాలూ ఆంధ్రదేశమూ సంభాషణల్లో దొర్లిపోయేయి. పనిమనిషితో కాఫీ తెప్పించాడు మూర్తి.

ఆ కాస్సేపట్లోనే నన్ను ఆకట్టుకున్నట్టే రామారావునీ ఆకర్షించేడు మూర్తి.

'మీ నాటకాలు నేను చూసానండి. మీ యాక్షను అద్భుతం!'—రామారావు.

'ఈజిట్! థాంక్యూ.'

'మీరు ఆంధ్రావాళ్ళనీ, తెల్సు.'

'ఆంధ్రాని కాపోతె తెలుగు నాటకాలెలా ఆడ్తాను?'

'అవుననుకోండి. మీలో హిందీ యాక్సెంటు కూడా లేకపోలేదు.'

'మరి నాతో పరిచయం కల్గించుకోలేదేం? యామై సో టెర్రిఫిక్?'

రామారావు సిగ్గుపడ్డాడు. మూర్తి నవ్వాడూ అంతే

'అది గాదండి.'

'సిగ్గుపడ్డావంటారు. వాటే పిటీ! ఇతనూ అంతే. ఫ్లాంబాయెంట్'గా వుండాల్సిన కుర్రాళ్ళకి ఈ సిగ్గు ఏంటండి?'— మూర్తి దబాయించాడు.

సూరిది దబాయింపు పెక్నిక్

'నిజం. నిజం.'

'ఎల్లుండి ఆడిటోరియంలో మా నాటకం వుంది. పాసులు మన వాడికి ఇస్తాను. ఇద్దరూ రండి.'

'తప్పకుండా'

'అన్నట్టు సూరీ! ఈయన కవి. గేయాలు రాస్తారు?'... నేను చెప్ప బోయాను.

'నువ్వు కథకుడివి అవునా. అవునూ. జాయిన్. మీ ఇద్దరూ కలిసి కాగితాలకి కాగితాలు రాసేసి మన ఆంధ్రాని వూపేయ గూడదూ. అదే నేనయితేనా...అన్నట్టు మీ గేయాలు పత్రికలో చూశాను రామారావు గారూ, అద్భుతం!'

'ఇతనివి ఒకటి రెండు చూసావను కోండి. కుర్రాడు ఇంకా ఎదగాలి'

'ఏమయినా నేమిద్దరిం మీ శిష్యులమే గురూగారూ!'—అన్నాను.

'ఆ! ఏమన్నావ్! నువ్వు ఎదుగుతావోయ్! వెరిగుడ్ సంతోషం. మీ ఇద్దరికి మా శిష్యత్వం ఇస్తున్నా. అడిగితే లేదనేది లేదు.'

'మహా ప్రసాదం గురూగారూ!'

సూరి సినిమాకి లాక్కెళ్ళాడు నన్నూ, నన్నూ రామారావు గదికి వెళ్ళి చూసి కాసేపు మాట్లాడి రూమ్‌కి వచ్చేసాము

నాల్రోజుల్లోనే రామారావు మాలో కలిసి పోయేడు.

రామారావుది మెతక స్వభావం. కవి కుమారుడుగదా! అతనికంటే నేనే మెరుగు. సూరి నాటకానికి నేనూ రామారావూ వెళ్ళాము. ఒకరిద్దరు సినిమావాళ్ళు కూడా వచ్చారట. సూరి గొప్పగా నటించాడు. చూసిన నలుగురూ ఆమాటే అంటే నాకు సంతోషం కలిగించింది.

ఆ మర్నాడు సూరి రామారావుని అడిగాడు.

నాటకం ఖర్చులు బోల్డు అయేయట. కాస్త 'మనీ' సర్దమని అడిగేడు. అడిగి రామారావు దగ్గర అయిదొందలు పుచ్చుకు పోయాడు. 'వీలయినంత తొందర్లో సర్దుతా సారీ' అన్న సూరిని 'మరేం పర్లేదు సార్. బాధ పడకండి ఎప్పుడయినా ఏం కావల్సినా నేనున్నాను' అన్నాడు రామారావు. రామారావుకళ్ళల్లో ఆ సంతోషం!

సంవత్సరం తిరుగు తిరిగిపోయింది.

ఆ సంవత్సరంలో అడపాదడపా రామారావు సూరికి డబ్బు సర్దుతూనే వున్నాడు పుచ్చుకుంది తిరిగి ఇచ్చే ప్రస్తావనే రాలేదు. లోలోపల నాకు అదోరకంగా అనిపించినా 'స్నేహాన్ని నిల్పుకోవటం ఎలా?' అన్న పుస్తకం చదివిన నేను బయట పడలేక పోయాను. రామారావు దాన్ని గురించి అసలు పట్టించుకోలేదు.

ఆ వేసవి సెలవల్లో రామారావు అక్క డనే వుండిపోయాడు.

నేనూ సూరి ఇళ్ళకి వచ్చాము.

మరలా కాలేజీలు తెరిచే వేళకి 'లింకు'లో పడి జుట్టు రేపుకుని, బట్టలు చింపుకుని ఏడ్పు మొహంతో నేను వాల్తేరులో దిగేను. 'మన ఆంధ్రావాళ్ళకి అరవాళ్ళలాగా రిజర్వేషన్లు చేసుకుని సుఖంగా రైలెక్కటం తెలీదోయ్!' అన్న సూరి మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చేయి.

రూం దగ్గర నేను రిక్షా దిగేసరికి

'పెళ్ళి అయేంతవరకూ ఈ డాన్సు'

క్విక్ ఇంటర్వ్యూ

'నాకు క్లాసికల్ అంటే ఇష్టం. సినిమా డాన్సులు చూడ్డానికే ఎక్కువమంది ఇష్ట పడతారు. అంచేత, ఈరకం డాన్సు చెయ్యా లంటే నాకూ ఇష్టమే. ఈడాన్సు చీప్‌అని నేను అనుకోను. అదికూడా ఒక ఆర్టే'—అన్నది కె. విజయలక్ష్మి శారదా విద్యాలయలో ఎస్సెసెల్సీ చదువుతున్నది కళారాధన డాన్స్ ట్రూప్‌లో ప్రముఖనర్తకి!

'చదువూ, డాన్స్ రెండూ వుంటేనే రెస్పెక్ట్' వస్తుంది అనే విజయలక్ష్మి పైచదువులు చదివితే ప్రయివేటుగా చదువుతుందట డాన్సంటేనే ఎక్కువ అభిరుచి

ఉద్యోగం చేద్దామని లేదు. పెళ్ళిఅయే వరకూనే ఈ డాన్సు కూడా. మా అమ్మగారు ఎప్పుడు చేస్తే అప్పుడు పెళ్ళిచేసుకుంటాను ఆతర్వాత ఆయన ఒప్పుకుంటే డాన్సు చేస్తాను—అన్నది. డిగ్రీ వుండే ఆడిటర్‌ని పెళ్ళిచేసుకోవాలని వుందట!

హిందీ పిక్చర్లు ఎక్కువగా చూస్తుంది. రాజేష్‌ఖన్నా జయభాదురి అంటే ఎక్కువ ఇష్టం.

ఈ మధ్య వచ్చిన తెలుగు చిత్రాల్లో 'పండంటికాపురం' నచ్చిందట. అదీ,జమున నటనకోసం చూసిందట!

సావిత్రి అభిమాన నటి. 'ఆమెముఖం స్వీట్‌గా వుంటుంది' అంది.

'హీరోల్లో ఎవరూ ఇష్టంలేదు ఎందుకూ అంటే—'హిందీవాళ్ళని చూసి వీళ్ళనిచూస్తే అదోలా వుంటుంది. ఎట్రాక్షన్ వుండదు' —అంది.

మాడర్న్‌గా ఫాషన్ డ్రస్సు వేసుకోవాలని వుంటుందట. కాని, ఇంట్లో ఒప్పుకోరట!

'మగపిల్లలు కామ్‌గా వుండాలి. అల్లరి చేస్తే అసహ్యం వేస్తుంది....' అని విజయలక్ష్మి అభిప్రాయం.

పియానో నేర్చుకోవాలని వుందట.

కె. విజయలక్ష్మి.

స్విమ్మింగ్, చీరలమీద పెయింటింగ్ ఈమె సరదాలు.

సినిమాల్లో ప్రయత్నించదట. 'ఆ వాతావరణం నాకు నచ్చలేదు' అంది.

'పేపర్లు మరీ స్ట్రిక్టుగా దిద్దకూడదు' అనేది పరీక్షలమీద ఈమె అభిప్రాయం.

ఒకసారి ఫారిన్ చుట్టి రావాలని విజయలక్ష్మి కోరిక.

—ప్రియకరాజా

సాయంత్రమయింది.

మా రూముకి అవతలగా లాన్‌లో మూడు కుర్చీల్లో మేజరుగారూ, రామారావూ మరో మెరుపు తీగా — టీ తాగుతున్నారు.

'హలో'! — మేజరుగారు పలకరించారు.

'రావోయ్!' — రామారావు.

మసిగొట్టుకున్న నా అవతారాన్ని వాళ్ళకి చూపించటం నాకు ఇష్టం లేక పోయింది. కొళాయి దగ్గరకెళ్ళి శుభ్రంగా ఒళ్ళు తోముకుని తెల్లబట్టలు వేసుకుని వాళ్ళ దగ్గర కెళ్ళాను.

మేజరుగారు కూర్చోమని చెప్పి ఆ అమ్మాయిని పరిచయం చేసారు. ఆ మెరుపు తీగ మేజరుగారి కూతురు. ఢిల్లీలో బి.ఏ. చదువుతూందట, ఆయన పెద్ద కొడుకు దగ్గరుండి. కొడుక్కి ఢిల్లీనుంచి ట్రాన్స్ఫరయిందట. అందుకని ఈ వూళ్ళో చదువుకోటానికి వచ్చిందట. ఇక ఇక్కడే వుంటుందట.

ఆ అమ్మాయి, అందానికి నిర్వచనంలా అన్పించింది. పేరు ఉషట.

చాలా కలుపుగోలుగా మాట్లాడింది. అందంగా వుండటమే గాక అందంగా మాట్లాడటం కూడా ఆ అమ్మాయి సొత్తన్పించింది.

తర్వాత రామారావు చెప్పాడు. మేమిద్దరం లేకపోవటం వలన అతనికి ఆ సెలవులు నరకంలా అన్పించేయట. మేము వచ్చామేమో అని ఆ ఇంటి చుట్టూ పిచ్చి పట్టినట్టు తిరిగాడట. ఆ సందర్భంలో అయిందట మేజరుగారి పరిచయం.

పడ్డ రింబలో బియ్యపు రింబ.

మేజరుగారు లేదా కదిపారట. అప్పుడు బయటపడిందట; రామారావు వాళ్ళకి దూరపు చుట్టం అవుతాడట.

రెండ్రోజుల తర్వాత సూరి దిగాడు ఉత్సాహంలా.

ఆ తండ్రి కూతుళ్ళు ఇద్దరూ ఉదయం పూట నడకకి వెళ్ళేవారు. ఆ సమయంలో సూరి వాళ్ళని పట్టాడు. వచ్చిన నాడినుంచి సూరి అదోలా వున్నాడు. స్నానం చేసి మేడమీద తిరుగుతూ జుట్టు ఆరబెట్టుకుంటున్న ఉషని చూసి సూరి చలించటం నా కళ్ళ పడింది. ఆ మర్నాడు వుదయమే సూరి వాళ్ళని పట్టాడు,

'హలో! మేజర్. హౌ ఈజ్ వెదర్?'

'ఫైన్ మై బాయ్. ఎప్పుడు దిగావు?'

'రాత్రే.'

'వెరీగుడ్ మీట్ మై డాటర్...'

'బెల్‌బాటమ్స్ డాల్...'

'హప్పీ బాయ్. మీట్ మిస్ వుష — డాటర్ మిస్టర్ సూరి-మెడికో.'

'గ్లాడ్...'

పరిచయాలు అయ్యాయి. లేకపోతే వూరుకోడు సూరి. అతని నేర్పు అది. అటువంటి విషయాల్లో వింత ఓర్పయినా చూపించగల గుణం అతనిది.

ఉష కాలేజిలో చేరింది. ఇంగ్లీషు లిటరేచర్,

ఉష వచ్చాక సూరి కళ్ళలో మెరుపు వచ్చింది. కాలేజి అయ్యేక వింత ఏమున్నా రూముకి వచ్చి ఓ గంటసేపు వుండి పోవటం మొదలెట్టాడు సూరి. స్వీట్ వెదర్. ఇరవై సంవత్సరాల పెళ్ళికాని బాయ్ గుండెలు మెత్తగా వూగటం మొదలయింది. ఆ వూపు అంతో ఇంతో కధ కుదిరినయిన నేను పసిగట్టాను. వెలకు వెలకాక కసి.

ఒకరోజు మేజరుగారు పార్టీ ఇచ్చారు ఉష పుట్టినరోజు గొప్పగా జరిగింది. ఆ రాత్రే సూరి డ్రామా ప్రోగ్రాం పెట్టాడు.

గొప్పగా వుంది నాటకం. అంతకంటె గొప్పగా వుంది సూరి నటన.

ఉష కళ్ళలో మెరుపులు. పసిపిల్లలా చప్పట్లు కొట్టింది, నాటకం అయ్యాక 'గ్రీన్‌రూం'లోకి వెళ్ళి సూరిని అభినందనల్తో ముంచెత్తింది. ఉష.

'ఉషజీ! మీలాంటి వాళ్ళ అభిమానమే మాకు ప్రాణం. మీకు కృతజ్ఞత ఎట్లా చెప్పుకోమ?' అని సూరి కన్నీళ్ళతో వుష చేతులు పట్టుకుని వూపేసాడు.

సూరి ఎదుగుతున్నాడు. బొంబాయి నుంచి ఓ డైరక్టరు వుత్తరం రాసాడట్ట సినిమా ఛాన్సు ఇస్తాను రమ్మనమని. రామారావు దగ్గర ఓ వందరూపాయలు అప్పు పుచ్చుకుని వెళ్ళాడు సూరి. రామారావు ఎంతో సంతోషంగా వున్నాడు, సూరి బొంబాయి వెళ్ళినందుకు.

'మన స్నేహితుడు గొప్పవాడయితే ఆ గొప్ప మనదికదా?' అన్నాడు నాతో.

సూరి బొంబాయిలో వుండగా ఒకనాడు 'రామారావు నాన్న' దిగారు. మేజరుగారు వుత్తరం రాసేరట. ఆ సందర్భంలో బయటపడింది మేజరుగారి ఆలోచన.

రామారావు అదృష్టవంతుడు.

తాంబూలాలు పుచ్చుకోవటం అయిపోయింది.

రామారావుకీ, ఉషకి వీలయితే ఈ ఏడాది, కాకుంటే పై సంవత్సరమే పెళ్ళి, అంతా మాట్లాడుకున్నాక 'రామారావు తండ్రి' వెళ్ళిపోయాడు. రామారావుని అభినందించేను. మౌనంగా రామారావు నా అభినందనలు స్వీకరించేడు. రామారావు ఏమిటి కుండ మనసులో ఏమున్నా తొందరపడి తేలే మనిషి కాడు.

సూరి బొంబాయి నుంచి వచ్చేడు బుక్కయ్యాడట.

షూటింగు ఆర్నెల్లలో మొదలు పెడతారట

'అదృష్టవంతుడివి!' అని అభినందించి రామారావు సంగతి చెప్పాను. సూరి మొహం వివర్ణమయింది క్షణంసేపు. ఆ వెంటనే నవ్వి 'లక్కీగయ్!' అని సంతోషిస్తున్నట్టు నా చెయ్యి వూపాడు. రామారావుని అభినందనల్తో ముంచెత్తేడు. కాని, అదంతా కృతకమన్పించింది నాకు. ఉష రామారావు అంటే శుభావంగా వుంటూంది.

ఆడపిల్ల కదా. సిగ్గుపడ్తుందేమో! ఏమైనా అది సహజమేగదా! అనుకున్నాను.

బొంబాయి నుంచి వచ్చేక సూరి విజృంభించేడు. ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో నాటకాలు వేస్తున్నాడు. అడపాదడపా రామారావు దగ్గర్నుంచి డబ్బు పుచ్చుకుంటున్నాడు.

ఓనాడు సూరి చెప్పేడు.

రెండు పాసులు నా చేతిలో పెట్టేడు.

'నటనాలయం' అని సంక్రాంతి డ్రామా. అందులో హీరో నేను. మీరు మవ్వూ రామారావు ఆశ్చర్యపోతారు, తప్పకుండా రండి' అన్నాడు

నాటకం అద్భుతం...

అందులో హీరోయిన్ ఉష!

నాటకానికి మేజర్‌గారూ వచ్చారు. కూతుర్ని నాటకంలో చూసి ఆయన ఎంతో సంతోషించాడు. ఉబ్బి తబ్బిబ్బయ్యాడు. 'మై గాడ్ ఉషకి ఇంత 'హిస్ట్రియోనిక్ టాలెంట్' వుందంటే నేన్నమ్మలేకుండా వున్నాను' అన్నారు. కన్నతండ్రి, అది. దన్ని పిచ్చి అనీ అనొచ్చు,

ఆ మర్నాడు రామారావు ఒక గీతం రాసి నాకు చూపించాడు. దాని పేరు 'విషాద సంగీతం' నా గుండెల్ని వుక్కిరిబిక్కిరి చేసింది ఆ గీతం.

'మై గాడ్! ఇదేమిటి రొమాంటిక్ కవివి ఇలా 'పిసిమిస్ట్'గా అయ్యావు' అన్నాను,

రామారావు నవ్వి. 'అదంతేలే, విషాదంలో గొప్పతనం లేదా?' అన్నాడు.

'అవుననుకో.'

తర్వాత రామారావు వర్తన విచిత్రంగా అనిపించింది నాకు; ఏదో వూహించుకుని కల్లోలితుడవుతున్నాడా రామారావు?

ఉష పూర్తిగా డ్రామాల్లో పడి సర్వం మరిచిపోయింది. ఆమె నాతో కలవటమే తగ్గిపోయింది. ఆర్నెల్లలో ఆరునాటకాలు ఆడేడు మూర్తి. రోజురోజుకి మూర్తి వుత్సాహం సముద్రంలా విగసిపడింది. క్షణం తీరిక లేదు. ఆతని ట్రూపుకి మూర్తిమాట వేదవాక్కు.

ఒకరోజు మూర్తి నాతో అన్నాడు. 'బొంబాయి నుంచి వుత్తరం వచ్చింది, వెళ్లాలి.'

'కంగ్రాట్యులేషన్స్' అన్నాను.

'థాంక్స్. అన్నట్టు డబ్బుకావాలి.'

'ఎంత?'

'వెయ్యి.'

నేను మౌనంగా వుండిపోయాను. స్నేహితుడికి సాయం చెయ్యాలని వున్నా ఆ సామర్థ్యం అప్పుడు నాకులేదు. కాసేపాగి మూర్తి అన్నాడు.

'రామారావుని అడిగాను.'

'ఏమన్నాడు?'

'మాట్లాడలేదు. ఈమధ్య తను గంభీరంగా వుంటున్నాడు. అతన్తో చెప్పి ఆ మాత్రం సాయం చెయ్యలేవా?'

'చూస్తాను.'

'చూట్టంగాదు. చెయ్యాలి' అని నా చెయ్యి పట్టుకుని వూపాడు - మూర్తి. నేను నవ్వాను.

ఆ సాయంత్రమే రామారావు గదికి వెళ్లేను. నే అడక్కుండానే కవర్లో పెట్టి వెయ్యి ఇచ్చాడు రామారావు 'మూర్తికి ఇవ్వు అవసరమని అడిగేడు.' అన్నాడు.

'అతను బొంబాయి వెళ్తున్నట్టు నీకు చెప్పలేదా?'

'లేదు. కాని నాకు తెల్సు.'

మూర్తితత్త్వం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. డబ్బు తీసుకువచ్చి మూర్తికి ఇచ్చాను.

మర్నాడుదయం—

మేజరగారు గొల్లుమన్నారు. మూర్తితో పాటు ఉష మాయమయింది. మేజరుగార్ని వోదార్చి ధైర్యం చెప్పాను నామనస్సు నిలవలేదు. రామారావు రూముకి పరుగెత్తాను.

నావూహ నిజమేనా? ఉష మూర్తితో పారిపోయినట్టు అప్పుడే రామారావుకి తెల్సిందా?

రామారావు ఏడుస్తున్నాడు! మౌనంగానే వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు. మొహం చేతుల్లో దాచుకుని. 'ఊరుకో ఊరుకో.' భుజం మీద చెయ్యివేసి వోదార్చాను. కాసేపటికి తెప్పరిల్లాడు రామారావు. కళ్లు తుడ్చుకుని నావంక అపేక్షగా చూసాడు

'నేను అర్జంటుగా మావూరు వెళ్లి వస్తాను.' అన్నాడు నా చెవుల్లో పిడుగు పడి నట్టనిపించింది. నేను అనుమానపడ్డాను. రామారావు అఘాయిత్యం చెయ్యడుగదా! నేను అతన్ని వెళ్ళవద్దని మొరాయించాను అసలు విషయం దాచి తర్జన భర్జన చేసాను. నాకు తెల్సు.

'అదేమిటి?!' ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు రామారావు.

'ఉష మూర్తితో వెళ్ళి పోయిందని నువ్వు అఘాయిత్యం తలపెట్టావు నాకు అంతా తెలుసు, నీ హృదయం ఈదెబ్బకి తట్టుకోలేకపోతూంది.' అన్నాను.

రామారావు కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూశాడు, నవ్వి

'ఆ సంగతి నాకూ తెల్సు. కానీ నేను నువ్వనుకున్నంత దుర్బల మనస్కుణ్నికాను.' అన్నాడు.

'నీకు తెలుసా? ఎలా తెలుసు?' అన్నాను.

రామారావు పేలవంగా నవ్వాడు.

నవ్వి, 'వూహించానులే సర్లే నాకు టెలిగ్రాం వచ్చింది. నేను మావూరు వెళ్ళిరావాలి.'—అన్నాడు.

ఈసారి ఆశ్చర్యపడటం నావంతయింది. రామారావు ఏడ్చిన కారణం ఇదా?!

నాకు మాటలు కరువయేయి. 'నాలుగు రోజుల్లో మళ్లీ వస్తానని' రామారావు దగ్గర మాట పుచ్చుకున్నాక స్టేషనుకెళ్ళి అతన్ని రైలెక్కించి వచ్చాను. మనసు గుబగుబగా వుంది. అందరూ తలోదార్నా వెళ్ళారు.

నేనూ మేజరుగారూ మిగిలేం? ఆయన ఇల్లు వదలిరావటం మానేసేడు. ఉషచేసిన పనికి ఆయన సిగ్గుతో అవమానంతో కుమిలి పోతున్నారు. వోదార్చటం నావంతయింది.

తర్వాత పదిహేనురోజులగ్గాని రామారావు తిరిగిరాలేదు. రామారావు బాగా చిక్కిపోయాడు.

రోజులు యాంత్రికంగా తిరుగుతున్నాయి. జీవితం కృతకంగా అనిపించింది. తెగింపు అనేది మనిషికి అవసరమే, అయితే యుక్తాయుక్త విచక్షణ లేకపోయాక ఏదయినా వికృతమయిన రూపు తాలుస్తుంది మూర్తి ఎంతపని చేసాడు!

నేను. రోజూ రామారావు గదికి వెళ్లే వాణ్ని, అతనికి నాకథలు చదివి వినిపించే వాణ్ని.

అతన్తో అతని గేయాలు చదివించుకుని వింటుండే వాణ్ని. ఒకరి కొకరం అయ్యాము.

తండ్రిపోయిన బాధని రామారావు దిగమింగేసరికి రెణ్నెల్లు పట్టింది. రామారావు ఆస్తిపాస్తులన్నీ అమ్మేసి ఇవారులక్షలు దాకా బాంకులో వేసాడట. పాపం, అతనికి ఇప్పుడు ఎవరూ లేరు. 'అనుబంధాలు వదిలించుకున్నాను ఇప్పుడు నేను 'ఫ్రీబర్డుని' అన్నాడు రామారావు.

రామారావు జీవితంలో దెబ్బతిన్న మనిషి నా స్నేహితుడు. అందుకని అతన్తో నేను ప్రేమగ దయగా వుండటానికి ప్రయత్నించే వాణ్ని, అవసరానికి ఆదుకోవటం స్నేహం యొక్క మొదటి ధర్మం అని నేను 'మూర్తి ఇచ్చిన పుస్తకం'లో చదివాను కాని చిత్రం ఏమంటే రామారావు నాతో మరింత దయగా, ప్రేమగా వుండేవాడు!

ఓకరోజు తెల్లవారు ఝామున మేజర్లోంచి మేజరుగారి అరుపులు వినిపించేయి. పరుగెత్తి వెళ్లి చూసేను. కంగారు పడి పోయేను.

హాల్లో మేజరుగారు కోపంతో వూగి పోతూ అరుస్తున్నారు.

ఎదురుగా బిక్కచచ్చి, వాడిపోయిన మొహంతో ఉష నిలబడి వుంది. చేతులో మూటచేసేను. ఉష ఎంత చిక్కి పోయింది! మనిషి ఎంత మారి పోయింది?

నేను మేజరుగార్ని సమాధాన పర్చాను.

'కడుపు చించుకుంటే కాళ్ళమీద పడ్డుంది! తర్వాత విషయం తర్వాత ఆలోచిద్దాము. ప్రస్తుతానికి మీరు అరవకుండా వూరుకోండి.' అన్నాను.

ఏ మనుకున్నాడో ఏమో మేజరుగారు మిన్నకుండి నా చేతుల్లో పసిపిల్ల వాడిలా వాలిపోయారు. అల్లరిచేసుకుని కన్న కూతుర్ని వీదిస్తే ఎవరికి నష్టం?

'ఉషా! లోపలికి వెళ్ళి స్నానం అదీ చెయ్యి.'—అన్నాను.

'థాంక్స్.' అని ఉష లోపలికి వెళ్ళి పోయింది.

ఆ సంగతి రామారావుకి చెప్పేదాకా నాకు ఏ పనీ తోచలేదు. అంతా విని నా తోడా రామారావు వచ్చాడు. అప్పటికి వుష స్నానంచేసి 'ఫ్రెష్'గా అయింది.

మేజరుగారూ మేం ముగ్గురమూ కూర్చుని ఇంట్లోంచి నౌకరు తెచ్చిన కాఫీ తాగాము, ఉష నూరి గురించి తప్ప మిగతా బొంబాయి విశేషాలు చెప్పింది.

అసలు ఏమీ జరగనట్లే మాటలు దొర్లాయి. అంత గొడవ అయాకా, ఏమీ చలింపకుండా ఉష కులాసాగా 'ఎక్స్ కర్షన్'కి వెళ్లి వచ్చినట్లు మాట్లాడింది. పశ్చాత్తాపమే లేదు. ఆమెతో రామారావు, నేను మాటలు కలిపేము.

మేజరుగారి నోట మాటే లేదు. రోజులు యాంత్రికంగా తిరుగుతున్నాయి. నెల రోజుల తర్వాత హఠాత్తుగా రామారావు నా చెవిన ఆమాట వేసేడు.

నేను ఆశ్చర్యపోయాను నానోటమాట రాలేదు. చివరికి గుండెదిటవు పర్చుకుని 'అన్నీ తెలిసే నిశ్చయానికి వచ్చేవా?'—అన్నాను.

'ఏం తెలుసు నీకు?'—అన్నాడు

మనుషులకి దూరంగా

'నాకు మేజరుగారు చెప్పారు. ఉషకి మూన్నెల్ల గర్భం.'

రామారావు వ్యంగ్యంతో యోగిలా అన్నించేడు.

'నీకు పిచ్చి పట్టిందా? అన్నీ తెలుసుండి బంగారం వంటి బ్రతుకుని పాడు చేసుకుంటున్నావు?'

'ఇందులో పాడయేదేముంది?'

'ఉష నూరి వల్ల చెడిపోయిందని తెలిసీ నువ్వు ఈ పని చేస్తున్నావంటే...'

'బలమయిన కారణం వుంది.' పూర్తి చేసేడు రామారావు

'ఏమిటది?' నేను అరిచినంత పని చేసాను

'ఏముంది? నేను ఉషని ప్రేమిస్తున్నాను గనక.' తాపీగా అన్నాడు రామారావు

'ప్రేమా?'

'ఆఁ నేను వుషని ప్రేమిస్తున్నాను' అన్నాడు రామారావు మాటలు నిశ్చలంగా వున్నాయి. నేను మాట్లాడలేక పోయాను. రామారావు అంత మొండి మనిషని నేను వూహించలేక పోయేను. వారం తిరగ కుండానే వుషకీ రామారావుకీ పెళ్ళయి పోయింది. పెళ్ళి ఏ ఆర్భాటం లేకుండా 'సింపుల్'గా అయింది. రామారావు మకాం మారింది, మేజరుగారింటికి.

మేజరుగారి కొడుకులు వచ్చి పెళ్ళయాక వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళకి ఏమీ తెల్సినట్లు లేదు. మేజరుగారి హృదయాన్ని ఆయన కళ్ళని చూసి నేను చదివాను. ఆ గుండెల్లో రామారావు అంటే ఆరాధన తప్ప మరేం లేదు. రామారావుని కొడుకు కంటె ఎక్కువగా చూసుకుంటున్నారాయన.

ఒకరోజు నేను కాలేజి నుంచి వచ్చే సరికి రామారావుతో వుష వాదిస్తోంది. రామారావు నవ్వుతూ సమాధానం చెపుతున్నాడు. నన్ను చూసి ఉష లోపలి కెళ్ళింది.

'ఏమిటి సంగతి?'

'ఏంలేదు. ఈ వుత్తరం చదువు.' అని జేబులోంచి తీసి వుత్తరం ఇచ్చాడు రామారావు.

ఆ ఉత్తరం చదివాను.

అది నూరి రాసాడు, బొంబాయి నుంచి.

కొన్ని కారణాల వలన అతను పెట్టుకుని వెళ్లిన పిక్చరు ఆగిపోయిందట. కొత్త ఛాన్సుల కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాడట. చేతిలో డబ్బులేదట. డబ్బు పంపించమని రాసాడు, నూరి

'అసలు నూరి మనిషేనా? అని. మొహం ఎట్లా చెల్లింది?'—నా మొహం చిరచిడింది.

'ఏం? ఎందుకు?' రామారావు ప్రశ్న నన్ను నిరుత్తరుడిని చేసింది.

కాసేపటికి తమాయించుకుని 'అయితే అతనికి డబ్బు పంపించా లంటావా?' అన్నాను.

'ఆఁ.'

'ఎంత?'

'అయిదు వేలు.'

'అసలు నీ అలుసు చూసుకునే నూరి అట్లా ఆడుతున్నాడు. అడగటానికి వాడికి సిగ్గు లేకపోతే పంపటానికి నీకు సిగ్గు లేకుండా ఎట్లా పోయిందట?'

'సరిగా ఆమాటే ఉష అంటుంది. మీరిద్దరూ ఏం మనుషులు?'

'సాధారణంగా' ఎవరయినా ఆ మాటే అంటారు, అసలు నువ్వు ఏం మనిషివి? కోతికి కొబ్బరికాయ దొరికినట్లు మీ నాన్న పోయి నీ చేతికి ఆ ఆస్తి రావటం—?'

'మాట వరసకి నువ్వే అవసరం వచ్చి అడిగాననుకో. నేను ఉండీ కాదంటే నువ్వు ఎంత బాధ పడ్తావు? అదేనా స్నేహిత మంటే?'

'నూరికీ ఇంకా నీతో స్నేహితమా? అంత ద్రోహం చేసాక...'

'మనిషన్నాక ఎవరికయినా లోటు పాట్లుంటాయి. నూరి అంతే. పొరపాటు చేసాడని స్నేహితుడ్ని వదులుకోనా? నా స్నేహితుడిలోని లోపాన్ని భరించలేని నేను స్నేహానికి అర్హుడినేనా? నువ్వే చెప్పు.'—అన్నాడు రామారావు

'నువ్వు సమర్థించినా నేను ఒప్పుకోను. ఇదంతా నీ పిచ్చి'—అన్నాను.

'నా పిచ్చిలోనే నాకానందం దొర్కి నా స్నేహితుడవైన నువ్వూ ఆనందించలేవూ?'

ఉష కాఫీ పట్టుకుని వచ్చింది. కాఫీ పడినా నా మనసులోని గ్లాని పోలేదు.

ఆ రాత్రంతా లైటు వేసుకుని

'సూరిగాడు — ఇచ్చిన — ఆ పుస్తకాలు' చదివాను మరలా?

స్నేహం అంటే ఏమిటి?

స్నేహితుల్ని సంపాయించుకోవటం ఎట్లా?

స్నేహం నిల్పుకోవటం ఎట్లా?

నిజమయిన స్నేహం సుకుమారమయిన లతలాంటిది? దాన్ని నీళ్ళుపోసి, ఎరువులు వేసి శ్రమపడి ఎంతో జాగ్రత్తగా పెంచితేనే అది నిలిచేది–ఇది పుస్తకాల్లోని విషయం, సిద్ధాంతాలకీ యదార్థాలకీ పొంతన ఎక్కడ? రామారావు యొక్క ఈ ప్రవర్తనలో ఎంత అసహజత?

తన్మయత్వంలో పడి రామారావు చేస్తున్నదేమిటి? విషాన్ని కౌగిలించుకోవటం. కావాలని విషాన్ని మ్రింగటం, ఆ విషం విజృంభించి మనిషి ప్రాణాలు తీస్తే...?–ఇక ఆలోచించలేను.

కాల ప్రవాహం చిత్రమయినది. తను ప్రవహించిపోతూ ఎన్నో అద్భుతాన్ని కళ్ళకి చూపుతుంది. అన్నీచూస్తూ ప్రేక్షకుడిగా నిలవటం తప్ప మనిషి చెయ్యగలదేం లేదు.

ఆ సంవత్సరమే మేజరుగారు పోయారు.

ఉషకి మగపిల్లవాడు కలిగేడు–మరుసటి సంవత్సరమే ఏదో 'చిన్నపిల్లల జబ్బు' వచ్చి అనుకోకుండానే పోయేడు. ఉష పిల్లవాడ్ని గురించి బెంగపెట్టుకుని కొన్నాళ్ళు మంచం ఎక్కింది.

సూరి ఒకటి రెండు పిక్చర్సులో వచ్చేడు. చిన్న చిన్న పాత్రలు.

ఆ తర్వాత ఒక పిక్చరులో అతను 'విలన్' వేషం వేసేడు.

సినిమాలని, పిక్నిక్కులని, నాటకాలని ఉష బెంగతీరటం కోసం రామారావు ఉష కొరకు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసేడు. దానికోసమే రామారావు చదువుకి తిలోదకాలు ఇచ్చేడు. ఉషకి రామారావు భర్త కావటం నిజంగా ఆమె అదృష్టం!

నా చదువు ఆఖరి సంవత్సరంలోకి వచ్చింది.

ఆ ఏడాది చివర్లో సూరి నటించిన పిక్చర్లు ఎన్నో వచ్చేయి. అతని పేరు ప్రఖ్యాతి చెందింది. ఆరోజుల్లో ఒకసారి నాగపూర్లో సూరి నటించిన పిక్చరు శత దినోత్సవం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో బొంబాయినుంచి, సూరి వచ్చాడు.

సూరి సరాసరి రామారావు ఇంట్లో దిగేడు, ఆశ్చర్యం! ఉష అతనికి సాదరంగా స్వాగతం పలికి నెత్తిమీద పెట్టుకుంది! అప్పటికీ ఇప్పటికీ సూరి ఏం మారలేదు. కళ్ళు మాత్రం కొంచం గుంటలు పడ్డాయి. సన్నబడి ఆకర్షణీయంగా వున్నాడు. అసలు ఏం జరగనట్లే ప్రవర్తించాడు సూరి. అది అతనికే చెల్లింది. ఆమాట అంటానికి నాకూ 'దమ్ము' లేదు. పిక్చరు శత దినోత్సవం బ్రహ్మాండంగా జరిగింది. నేనూ రామారావు ఉషా ఆ ఉత్సవానికి పాసులమీద వెళ్ళాము. తర్వాత రెండు రోజులుండి సూరి బొంబాయి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ సమయంలో ఏం జరిగిందీ తెలీదుగాని, పదిరోజుల తర్వాత రామారావు నా దగ్గరకి వచ్చి అన్నాడు: 'మిత్రమా! మరలా నిన్ను నేను తిరిగి చూస్తానో చూడనో. ఆకరిసారి నిన్ను కనులారా చూసి పోదామని వచ్చాను' అన్నాడు.

నేను వొణికి పోయాను

'అదేమిటి! ? రామారావు?'

'అవును. నేనూ, ఉషా బొంబాయి వెళ్తున్నాము: నాగపూర్నించి మకాం ఎత్తేస్తున్నాము.'

'ఎందుకు?'

'పిక్చరు తీస్తున్నాను సూరి సహాయం చేస్తానని మాట ఇచ్చాడు. ఉష హీరోయిన్‌గా సూరితో పిక్చరు తియ్యాలని ఉద్దేశ్యం.' అన్నాడు. కాసేపు నిలవు గుడ్లు వేసుకుచూసి చివరికి అన్నాను

'ఈ బుద్ధి నీకు పుట్టిందిగాదు. ఉష బలవంతం, అంతా అవునా?'

'మా ఇద్దర్లో ఎవరయితే నేం?'—అతని మాటల్లో విశ్వాసం నిండి వుంది.

రామారావు నిశ్చయించుకున్నాక అతన్ని మార్చటం జరిగే పనిగాదు. ఆ రోజంతా నాతోనే వుండిపోయేడు రామారావు. ఎన్నో కబుర్లు, పాత విషయాలన్నీ తిరగేసుకున్నాము. రామారావు తన పుస్తకాలన్నీ నాకు బహుమతిగా ఇచ్చేడు. ఏనుగుల బొమ్మని ప్రజంటుచేసి జాగ్రత్తగా వుంచుకోమన్నాడు.

మర్నాడే ఉష రామారావుని తీసుకుని బొంబాయి వెళ్ళిపోయింది.

తర్వాత కొన్నాళ్ళవరకూ నాకు వాళ్ళ సంగతులు తెలియలేదు.

ఆ సంవత్సరమే నేను నా చదువు పూర్తి చేసుకుని ఇంటికి వచ్చాను; నాగపూరుకి గుడ్‌బై చెప్పి.

ఈ ఊరిలో ప్రాక్టీసు పెట్టాను. అదృష్టం కలిసివచ్చి మంచి లాయరుగా పేరూ డబ్బూ వచ్చిపడ్డాయి. తర్వాత రామారావు ఉత్తరాలు రాస్తుండేవాడు బొంబాయినుంచి.

పిక్చరు మొదలుపెట్టేడట. సూరి హీరో. ఉష హీరోయిన్. సూరి బాగా సహాయంచేస్తున్నాడనీ ఉష బ్రహ్మాండంగా నటిస్తోందనీ, పిక్చరు గొప్పగా వస్తుందనీ రాసేవాడు రామారావు. షూటింగు అయిపోవచ్చిందట. దేవుడు మేలుచేసి అంతా సవ్యంగా జరిగితే మరో ఆర్నెల్లకి పిక్చరు విడుదలవుతుందని రాసేడు. ఆ ఉత్తరం వచ్చి ఆర్నెల్లయ్యాక రామారావునుంచి ఉత్తరాలు రావటం ఆగిపోయింది.

నేను ఎన్ని ఉత్తరాలు రాసినా అతన్నుంచి జవాబు రాలేదు.

నాలోని స్నేహితుడు ఆదుర్దాపడ్డాడు. రామారావుకి ఏమయింది? ఉన్నట్టుండి మనిషి ఎందుకని అలా అవాక్కు అయిపోయేడు? ఆ ఆదుర్దాలో సూరికి ఉత్తరాలు రాసేను. అతని ఎడ్రసు, నాకు సరిగా తెలియదు: నా ఉత్తరాలు సూరికి అందేయో లేదో తెలీదుగాని అతన్నుంచి జవాబు రాలేదు. ఒకసారి నేను 'లీగల్ ఎడ్వయిజరు'గా వున్న కంపెనీ పనిమీద బొంబాయి వెళ్ళవలసి వచ్చింది, పనిలో పని. రామారావుని సూరిదీని చూడవచ్చని నా గుండెలు పొంగిపోయేయి.

బొంబాయిలో దిగేక రామారావు కోసం స్టుడియోలన్నీ గాలించాను. అతన్నిగురించి ఎవరూ సరిగా చెప్పలేకపోయేరు. తిరిగి తిరిగి శరీరమూ మనసూ అలిసిపోయింది: అయినా నా ప్రయత్నం మానలేదు. చివరికి ఒక మారుమూల స్టుడియోలో నాకు కావలసిన సమాచారం దొరికింది.

రామారావు ఇప్పుడు బొంబాయిలో లేడట

రామారావు 'పూర్తిగాని ఆ పిక్చర్ని' ఎవరికో అమ్మేసేడుట. ఆ డబ్బుని ఒక అనాధ శరణాలయానికి ఇచ్చి రామారావు ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయేడట. అది జరిగి ఆర్నెల్లయిందట, రామారావు ఎక్కడ్కి

వచ్చింది వీరరికీ సరిగా తెలిదట.

రామారావు ఏమయినట్టు? అసలు ఏం జరిగిందింతకీ.

సూరి గురించీ, ఉష గురించీ వాకబు చేసాను.

వాళ్ళు ఇద్దరూ ఏదో పిక్చరు షూటింగు కిరించి కాశ్మీరు వెళ్ళి పదిహేనురోజు లయిందట. బహుశా ఇవాళో రేపో దిగచ్చు అని. ఆవ్యక్తి వివరికో ఫోను చేసాడు. మాట్లాడ ఫోను పెట్టేసాక 'మీరు అదృష్టవంతులు. వాళ్ళు ఇద్దరూ ఇవాళ 'పంజాబ్ మెయిల్'లో వస్తున్నారట. కావాలంటే మీరు స్టేషన్లో కలుసుకోవచ్చు' అన్నాడు.

స్టేషనుకి వెళ్ళాను.

జనం అభిమానతండాలు పూలమాలలు ప్లాటుఫారం క్రిక్కిరిసివుంది. మెయిలు వచ్చింది. చిరునవ్వులు చిందిస్తూ ఉషా, సూరి దిగేరు వాళ్ళని చూడటానికి జనం తొక్కిసలాడేరు. ఆ జనంలో వాళ్ళతో నేను మాట్లాడలేకపోయేను. వివరో 'అభిమాని'ని అడిగితే వాళ్ళ అడ్రసు ఇచ్చేడు.

'జుహూ'లో వాళ్ళ బంగళాకి టాక్సీ చేసుకుని వెళ్ళేను.

ఉష నన్ను గుర్తించింది. ఆదరంగా మాట్లాడింది. మర్యాదలు చేసింది. సూరి ఇంట్లో లేడట. షూటింగుందని వెళ్ళాడట, వెంటనే.

మాటల్లో ఉష చెప్పింది. వాళ్ళకి ఇద్దరు పిల్లలట. పబ్లిక్ స్కూలులో చదువుతున్నారట. పిల్లలిద్దరూ సూరి పోలికేనట. ఈ మధ్య ఉష అప్పులు వచ్చి పోతున్నారట!

నా గుండెలు రామారావుగురించిన ప్రశ్నతో వూగిసలాడేయి. కాని ఏమీ అడగలేకపోయాను. ఉష మాటల్లో ఆ ప్రస్తావనే రాలేదు. సాయంత్రానికి సూరి వచ్చాడు. అతన్ని చూచి నేను నిజంగా భయపడ్డాను. సూరి ఆదరంగానే మాట్లాడాడు. చిన్నప్పటి విషయాలు చెప్పేడు. అంతా స్వోత్కర్ష.

మనుషులకి దూరంగా

'రెండ్రోజులుంటావా?' అన్నాడు. 'లేదు ఇవాళే వెళ్తా' అన్నా. చిన్నప్పటి కబుర్లు అనర్గళంగా మాట్లాడిన సూరి మాటల్లో రామారావు ప్రస్తావన అసలు రానే రాలేదు అడుగుదామని వింత ప్రయత్నించి నేను అడగలేకపోయాను. ఇక అక్కడ ఉండటం నావలన కాలేదు. ఉక్కిరిబిక్కిరి అనిపించింది.

తిరుగు ప్రయాణానికి రైలెక్కిన నా కోటు జేబులో బరువుగా ఒక కవరు అప్రయత్నంగా చేతికి తగలటం నాకు ఆశ్చర్యం వుత్సుకతా కలిగించింది. కవరు చించి చూసాను. అది వివరు పెట్టారో నేను వూహించగలను. ఆ ఉత్తరం రామారావు రాసింది—సూరికి.

'మిత్రమా! జీవితంలో నేను ఏర్పర్చుకున్న విశ్వాసం పునాదులతో కదిలిపోయింది. ఇక నేను మనుషులమధ్య బ్రతకలేను. అందుకే ఎక్కడికో వెళ్ళిపోతున్నాను. ఈ మనుషులకి దూరంగా ఒంటరితనం చేతు క్కుంటూ మన స్నేహాన్ని, పాతస్మృతుల్ని నెమరువేసుకుంటూ కాలం గడిపేస్తాను. ఉష మంచిపిల్ల. ఆమెను జాగ్రత్తగా చూసుకో—'రామారావు.'

రామారావు సూరికి రాసిన ఆ వుత్తరం ఉష నా జేబులో వీందుకు పెట్టినట్లు?! ఏమో! ఆడది గనుక ఉషకి ఇంకా నామీద రామారావుమీద, మా స్నేహంమీద ఏమూలో జాలి అనేది మిగిలివుందా?!!...' దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి రాధాకృష్ణ ఆగేడు. అతని మొహం తడిసి వికృతంగా అయింది.

'గురూ! ఉషది గొప్ప ప్రేమ. అది గ్రహించలేక రామారావే తొందరపడ్డాడు. అతన్నిజంగా పిచ్చాడు.' అది నారాయణ మాటలు తూలేయి. 'షటప్' రాధాకృష్ణ గర్జనకి ఆదినారాయణ నోరు మూసేడు.

దర్శకుడు శ్రీ తాపీ చాణక్య హఠాన్మరణం

ప్రముఖ చలనచిత్ర దర్శకుడు శ్రీ తాపీ చాణక్య జూలై 14 వ తేదీ రాత్రి మదరాసులో మరణించారు. ఆయన వయస్సు 48 సంవత్సరాలు.

శ్రీ చాణక్య రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో సైన్యంలో పనిచేశారు. 1948లో సినిమా రంగంలో అడుగు పెట్టారు. దర్శకుడు శ్రీ బి. వి. సుబ్బారావు వద్ద 'పల్లెటూరి పిల్ల' చిత్రానికి సహాయ దర్శకుడిగా పని చేశారు.

'అంతా మనవాళ్ళే' శ్రీ చాణక్య దర్శకత్వంలో వెలువడిన మొదటి చిత్రం.

'రోజులు మారాయి' ద్వారా తమిళ చలనచిత్ర రంగానికీ, 'రాముడు-భీముడు' ద్వారా హిందీ చిత్రసీమకు పరిచయమై అఖిల భారత ఖ్యాతి నార్జించారు.

చనిపోయే నాటికి 'గంగ — మంగ' తెలుగు, తమిళ చిత్రాలకి దర్శకత్వం నిర్వహిస్తున్నారు.

వీరికి భార్య, ఒక కుమారుడు, ఒక కుమార్తె ఉన్నారు.

Printed and Published by S. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras-1 and at Andhra Patrika Press, Mallikarjuna Rao Street, Gandhinagar, Vijayawada-3.
Editor : S. Radhakrishna.